

Generálny sekretariát synody biskupov

**Návrhy pre diecézy a biskupské konferencie týkajúce sa prípravy
syntézy zo synodálnych konzultácií**

(môžu byť užitočné aj pre vypracovanie syntézy na základnej úrovni)

V *Prípravnom dokumente* sa hovorí, že „Božia cirkev je zvolaná na synodu“ (1). Otvorenie synody sa konalo najskôr v októbri 2021 v Ríme a potom na celom svete; synoda prebieha. Syntézy, ktoré pripravujú jednotlivé diecézy/eparchie a biskupské konferencie/synody cirkví *sui iuris*, budú synodálnymi dokumentmi. Z tohto dôvodu sa od biskupov a biskupských konferencií/synod cirkví *sui iuris* požaduje, aby záverečné rozlišovanie, ktoré predložia vo forme syntézy, starostlivo pripravili.

V tejto súvislosti je cieľom tohto dokumentu odpovedať na početné žiadosti o usmernenia ohľadom prípravy syntézy, ktorá sa má predložiť generálnemu sekretariátu synody biskupov, objasnením a doplnením toho, čo je obsiahnuté v *Prípravnom dokumente* (b. 31 – 32) a vo *Vademéku* (príloha D). Predkladané návrhy sú určené predovšetkým biskupským konferenciám/synodám cirkví *sui iuris* ako pomôcka pri vypracovaní syntézy, ale môžu byť užitočné aj pre facilitátorov synodálneho procesu v jednotlivých miestnych cirkvách, na úrovni jednotlivých diecéz/eparchií,¹ farností, základných spoločenstiev, združení a hnutí, spontánnych skupín. Každé miestne zoskupenie je vyzvané, aby ho tvorivo prispôbilo svojmu kontextu.

1. Cieľ syntézy

Pokiaľ ide o vypracovanie syntézy z konzultácií *Prípravný dokument* hovorí:

„Syntéza, ktorú každá partikulárna cirkev vypracuje na konci tejto fázy počúvania a rozlišovania, bude jej príspevkom k ceste univerzálnej Cirkvi. Aby boli ďalšie fázy cesty jednoduchšie a udržateľnejšie, je dôležité vedieť zhrnúť plody modlitby a reflexie maximálne do desiatich strán. Ak je to potrebné pre ich lepšie zasadenie do kontextu a objasnenie, možno priložiť ďalšie texty na ich podporu či doplnenie.“ (32)

Cieľom tejto syntézy nie je predložiť chronológiu jednotlivých fáz synodálneho procesu, ani vypracovať správu, v ktorej by boli bez rozdielu vymenované všetky body, ktoré sa počas práce objavili. Cieľom syntézy ako vyvrcholenia duchovného rozlišovania spoločenstva je skôr zhromaždiť a opísať plody synodálneho procesu spôsobom, ktorý je zrozumiteľný aj pre tých, ktorí sa na ňom nezúčastnili, a naznačiť, ako boli v miestnom kontexte pochopené výzvy Ducha Svätého k Cirkvi.

¹ Je zrejmé, že pod toto označenie spadajú všetky cirkevné obvody, ktoré sú na rovnakej úrovni ako diecézy/eparchie.

2. Štruktúra

Štruktúra syntézy v rozsahu maximálne 10 strán by orientačne mohla vyzerat' takto:

2.1 Úvod: opätovné skúmanie synodálnej skúsenosti (1 – 2 strany).

Uved'te míľniky, zlomové body a predovšetkým duchovný rozmer synodálnej cesty (ťažkosti, prekvapenia atď.).

2.2 Jadro syntézy: rozbor zhromaždených príspevkov (6 – 7 strán).

Táto časť syntézy formuluje odpoveď na základnú otázku synodálneho procesu (porov. *Prípravný dokument*, b. 26) vo svetle tematických otázok (porov. tamže, b. 30, a *Vademékum*, b. 5.3) a zdôrazňuje hlavné plody rozlišovania uskutočneného počas synodálneho procesu.

2.3 Záver: ďalšie kroky (1 – 2 strany)

V závere by sa mohli uviesť kroky, ktoré treba podniknúť v reakcii na to, čo bolo spoznané ako výzva (výzvy) Ducha Svätého, a zdôrazniť najmä tie body, v ktorých sa považuje za dôležité požiadať Cirkev o ďalšie rozlišovanie.

2.4 Prílohy

Mohlo by byť užitočné uviesť prehľad o miestnej situácii, s niektorými kľúčovými faktami a štatistikami, ako pozadie na umiestnenie obsahu syntézy. Môže byť tiež užitočné zahrnúť niektoré svedectvá, citáty alebo príbehy účastníkov, ktoré zachovávajú originálny spôsob ich vyjadrovania a lepšie umožňujú uvedomiť si duchovný a emocionálny rozmer skúsenosti. V každom prípade prílohy, ktoré nie sú povinné, ponúkajú len doplňujúce informácie: syntéza by mala obsahovať všetky podstatné informácie o vykonanej ceste a jej ovocí, teda o príspevku, ktorý každá partikulárna cirkev ponúka k synodálnej ceste univerzálnej Cirkvi.

3. Príprava

Pri príprave na vypracovanie syntézy môže pomôcť niekoľko upozornení.

3.1 Zhromaždenie materiálu

Treba jasne stanoviť, ako a v akom časovom rámci by sa mali príspevky predložiť, usporiadať a uchovávať, a mala by sa stanoviť stratégia na spracovanie veľkého množstva dokumentov. Kvantitatívne (napr. štruktúrované dotazníky) alebo kvalitatívne (napr. rozhovory, fokusové skupiny atď.) správy z prieskumov alebo príspevky expertov môžu byť užitočné na doplnenie príspevkov synodálnych skupín, ktoré sú vecou rozlišovania.

3.2 Výber redakčného tímu

Z hľadiska synody má zmysel, aby sa vypracovanie syntézy zverilo skupine, do ktorej by

bolo vhodné zapojiť synodálny tím. Ďalší členovia redakčného tímu by mohli byť vybraní na základe ich stavu (vek, pohlavie, životný stav), geografického alebo kultúrneho pôvodu, skúseností a/alebo kompetencií v rôznych oblastiach (posvätné vedy, humanitné a spoločenské vedy, príprava textov atď.), pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať prítomnosti ľudí schopných počúvať a chápať hlas menších, chudobných a vylúčených. Dôležité bude tiež zabezpečiť prítomnosť menšej základnej skupiny (napr. 2 – 3 ľudí) s odbornými znalosťami v oblasti redakcie textov, ktorej bude možné zveriť fyzickú úlohu vypracovania.

3.3 Určenie pracovnej metódy

Po vytvorení redakčného tímu je potrebné objasniť, kto je zodpovedný za riadenie jeho práce a ako sa budú prijímať rozhodnutia v prípade nezhody. Ak je skupina veľká a členitá, môže byť užitočné vytvoriť malý *ad hoc* výbor na riešenie sporov. Okrem toho by sa mal objasniť spôsob, akým bude skupina vykonávať svoju úlohu, s uvedením jednotlivých krokov na dosiahnutie finálneho textu a časového rámca, dokedy ho treba predložiť. Pri analýze zhromaždených materiálov môžu pomôcť niektoré technologické nástroje (napr. softvér na označovanie kľúčových slov alebo programy na vytváranie slovných mrakov - *word clouds*); tieto však nemôžu nahradiť prácu opätovného čítania a syntézy vo svetle viery, ktorá musí byť základom pre vypracovanie finálneho textu.

Preto aj pri nevyhnutnom zapojení redakčného tímu sú za určenie spôsobu vypracovania, prerokovania a schválenia textu zodpovední biskupi, keďže oni sú zodpovední za vedenie rozlišovania a za synodálny proces na rôznych úrovniach (diecéznej, národnej atď.).

4. Proces vypracovania

Na základe metodológie, ktorá sa uplatňuje pri zhromaždeniach biskupskej synody a iných synodálnych procesoch, sa navrhujú niektoré kroky, no odporúča sa prispôsobiť ich miestnej kultúre a situácii.

4.1 Čítanie prijatých príspevkov

Čítanie zozbieraných materiálov musí prebiehať v atmosfére modlitby a rozlišovania, pričom treba mať na pamäti podmienky a kultúru, z ktorej pochádzajú. Na základe vlastných skúseností a odborných znalostí sa účastníci tejto fázy snažia v prečítaných materiáloch identifikovať:

Aké zaujímavé, inovatívne a poučné prvky sa objavujú v súvislosti s otázkou, ktorou sa riadi synodálny proces?

Aké prekážky, ťažkosti alebo obavy sa uvádzajú? Čo bolo označené za ich príčiny?

V priebehu prác je potrebné venovať pozornosť:

- spoločným trendom, na ktorých existuje určitá zhoda (nie nevyhnutne jednomyselná);

- nesúhlasným názorom a „disharmonickým“ alebo okrajovým hlasom, ktoré ukazujú na rozdiely v Božom ľude; je veľmi dôležité nestratiť ich zo zreteľa, pretože v procese rozlišovania ich môžeme rozpoznať ako prorocké hlasy, ktoré naznačujú, čo Duch žiada od Cirkvi.

4.2 Identifikácia kľúčových bodov

Čítanie pomocou práve opísanej metódy umožní identifikovať niekoľko kľúčových bodov: súborov intuícií a otázok, okolo ktorých je možné zoskupiť určitý počet prvkov, ktoré vyplynuli z čítania, zdôrazniac vzťahy, ktoré ich spájajú. Každého člena redakčného tímu môžete vyzvať, aby napísal krátku správu, v ktorej zdôrazní kľúčové body, ktoré našiel. Pri zdieľaní plodov individuálnej práce a dosahovaní konsenzu môže byť užitočná metóda duchovného rozhovoru.

4.3 Redakcia textu

Formulácia hlavných bodov, ktoré sa objavili, pomôže vytvoriť štruktúru jadra syntézy. Potom bude nasledovať vypracovanie prvého návrhu, ktoré sa zverí menšej skupine odborníkov na redakčnú prácu, ako je uvedené v bode 3.2. Tento návrh bude doplnený o príspevky ostatných členov redakčnej skupiny, kým sa nedosiahne zhoda v tom, že bohatstvo zozbieraných príspevkov je v texte primerane zastúpené.

Cieľom tejto práce nie je vynulovať rozdiely alebo umelo zosúladiť hlasy zvonku: konflikty, napätie a ťažké otázky sa môžu legitímne vyskytovať tak v zozbieraných príspevkoch, ako aj medzi členmi redakčnej skupiny. Synodálnym prístupom sa však pokúsia určiť, ktorým smerom je možné spoločne kráčať a rozlíšiť, čo sa zdá, že pochádza od Boha. Ak sa to nepodarí, je možné uviesť napätia v syntéze tak, ako sa prejavovali. Napokon, môže byť zaujímavé zachovať miestnu príchut' alebo dôležité formulácie prostredníctvom priamych citácií hlasov účastníkov synodálneho procesu alebo zo zhromaždených materiálov.

4.4 Spätná väzba a doplňujúce návrhy

Po ukončení práce redakčného tímu by bolo dobré nájsť najvhodnejší spôsob, ako text predložiť (dôverne) niektorým ľuďom, ktorí sa zúčastnili synodálneho procesu, počnúc tými, ktorí sú zaň zodpovední, zozbierať ich pripomienky a prípadne text upraviť.

Biskupská konferencia/synoda cirkvi *sui iuris* alebo diecéza/eparchia by sa mali cítiť povolané uskutočniť túto fázu tak, že určitým spôsobom vrátia návrh syntézy Božiemu ľudu, aby získali ďalšiu spätnú väzbu a ďalšie návrhy. Táto dodatočná konzultácia by mohla posilniť syntézu a položiť základy pre jej následnú implementáciu. Na konci procesu bude potrebná redakčná revízia textu, a to aj preto, aby sa dodržal jeho povolený rozsah.

4.5 Revízia procesu

V tomto bode by bolo vhodné venovať nejaký čas opätovnému skúmaniu celého synodálneho procesu v modlitbe (vrátane fázy prípravy syntézy). Plody tohto opätovného

skúmania by mohli obohatiť úvodnú časť syntézy (porov. vyššie b. 2.1).

4.6 Overenie a schválenie

Pred odoslaním na ďalšiu úroveň (napr. z diecézy/eparchie na biskupskú konferenciu/synodu cirkvi *sui iuris*; z biskupskej konferencie/synody cirkvi *sui iuris* na generálny sekretariát synody biskupov) bude musieť byť text overený a schválený spôsobmi definovanými na začiatku procesu (porov. vyššie b. 3.3). Úlohou tých, ktorí sú zodpovední za konečné schválenie, je viac než len sa postarať o konkrétny obsah, majú tiež zaručiť, že text je výsledkom skutočného synodálneho procesu a rešpektuje efektívne uskutočnený synodálny proces.